

Τι σημαίνουν οι αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια που επιφέρει το DSM-V;

Η Αμερικανική Ψυχιατρική Ένωση (APA) αναθεώρησε το διαγνωστικό της εγχειρίδιο γνωστό ως DSM (Diagnostic and Statistical Manual). Εδώ θα βρείτε την απάντηση σε κάποιες ερωτήσεις που σχετίζονται με τις αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια για τον Αυτισμό και το σύνδρομο Άσπεργκερ.

Τι αλλαγές έγιναν;

- Οι διαγνωστικές κατηγορίες «Αυτισμός», «Σύνδρομο Άσπεργκερ» και «Διάχυτη Αναπτυξιακή Διαταραχή μη άλλως καθοριζόμενη» απαλείφθηκαν. Πλέον η διάγνωση που θα δίνεται θα είναι «Διαταραχή του Αυτιστικού Φάσματος» (ΔΑΦ)
- Η μέχρι τώρα τριάδα των δυσκολιών περιορίστηκε πλέον σε δύο ομάδες: α) κοινωνική επικοινωνία και αλληλεπίδραση και β) στερεοτυπικές, επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, ενδιαφέροντα και δραστηριότητες
- Οι αισθητηριακές δυσκολίες συμπεριλαμβάνονται στα διαγνωστικά κριτήρια για πρώτη φορά στην δεύτερη ομάδα
- Η έμφαση κατά τη διάγνωση δίνεται πλέον όχι στο να δοθεί ένα όνομα στη κατάσταση, αλλά στο να εντοπισθούν οι ανάγκες του συγκεκριμένου ατόμου και η επίδρασή τους στη ζωή του
- Τα συμπτώματα πρέπει τώρα να έχουν εμφανισθεί κατά την πρώιμη παιδική ηλικία ακόμα κι αν οι λειτουργικές δυσκολίες του ατόμου εξαιτίας τους, αναγνωρίστηκαν αργότερα
- Εισάγονται δείκτες βαρύτητας των συμπτωμάτων οι οποίοι δίνουν μια ένδειξη για το σε ποιο βαθμό αυτά επηρεάζουν το άτομο.
- Εισάγονται δείκτες συν-νοσηρότητας όπου μαζί με τη ΔΑΦ εμφανίζονται και άλλες ιατρικές καταστάσεις
- Προστέθηκε μία νέα κατάσταση που ονομάζεται «Διαταραχή Κοινωνικής Επικοινωνίας»

Γιατί έγιναν αυτές οι αλλαγές;

Τα διαγνωστικά κριτήρια αναθεωρούνται κατά καιρό ανάλογα με τα επιστημονικά δεδομένα. Οι αλλαγές αυτές είναι μέρος ευρύτερων αλλαγών στη φιλοσοφία του DSM. Οι ειδικοί έκριναν ότι έπρεπε να μειωθεί ο αριθμός των «μη άλλως καθορισμένων διαγνώσεων» και ότι έπρεπε να προστεθούν δείκτες βαρύτητας των συμπτωμάτων για την καλύτερη περιγραφή μιας κατάστασης. Η επιστημονική κοινότητα θεώρησε ότι δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα που να δικαιολογούν μια οριστική διαφοροποίηση ανάμεσα στα άτομα με σύνδρομο Άσπεργκερ κι αυτά με υψηλής λειτουργικότητας αυτισμό. Είναι πολύ πιθανόν στο μέλλον να ακολουθήσει και νέα αναθεώρηση καθώς το ερευνητικό έργο βρίσκεται σε εξέλιξη.

Τι θα συμβεί με την τρέχουσα θεωρία της «τριάδας των δυσκολιών»;

Η «τριάδα» αυτή δεν αποτελεί παρά μια γενική περιγραφή του πως ο αυτισμός επηρεάζει ένα άτομο. Τα άτομα με αυτισμό εκδηλώνουν πολύ μεγάλη ποικιλία συμπτωμάτων μέσα σ' αυτή τη «τριάδα». Ουσιαστικά η θεωρία δεν έχει αλλάξει, απλά αναδιατυπώθηκε. Η νέα έκδοση του DSM δεν την καταργεί.

Τι σημαίνουν οι αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια που επιφέρει το DSM-V;

Γιατί ενώθηκαν οι προηγούμενα διακριτές ομάδες δυσκολιών στην κοινωνικότητα και την επικοινωνία σε μία ομάδα;

Πρακτικά είναι πολύ δύσκολο να διαχωριστούν οι δυσκολίες στη κοινωνικότητα από αυτές της επικοινωνίας. Είναι επομένως λογικό να συμπύσσονται σε μία κατηγορία.

Τι σημαίνουν αυτές οι αλλαγές για όσους έχουν ήδη κάποια διάγνωση;

Όσοι έχουν λάβει ήδη κάποια διάγνωση δεν επηρεάζονται.

Τι είναι οι «δείκτες βαρύτητας» εμφάνισης των συμπτωμάτων;

Η βαρύτητα εκδήλωσης των συμπτωμάτων χωρίζεται σε τρεις υποκατηγορίες (μετρούμενες με σχετικούς δείκτες): Επίπεδο 3 – «Ανάγκη ιδιαίτερα ενισχυμένης υποστήριξης» (σοβαρές δυσκολίες στην κοινωνικοποίηση και την ευελιξία), Επίπεδο 2 – «Ανάγκη ενισχυμένης υποστήριξης» (αξιοσημείωτες δυσκολίες στα παραπάνω) και Επίπεδο 1 – «Ανάγκη υποστήριξης» (δυσκολίες στα παραπάνω). Αυτό θα βοηθήσει να διαγνωστεί πόση και ποια υποστήριξη χρειάζεται κάθε συγκεκριμένο άτομο

Τι είναι οι «δείκτες συν-νοσηρότητας» και γιατί συμπεριλαμβάνονται στα διαγνωστικά κριτήρια;

Αυτοί οι δείκτες συμπεριλήφθηκαν στο διαγνωστικό σύστημα για να βοηθήσουν να δίνεται μια συνολική εικόνα των δυσκολιών που αντιμετωπίζει το άτομο που λαμβάνει διάγνωση. Μερικοί από αυτούς για τη διαταραχή αυτιστικού φάσματος είναι: με ή χωρίς νοητική υστέρηση, με ή χωρίς γλωσσική υστέρηση, με ή χωρίς κατατονία κλπ.

Το DSM5 θα ισχύσει σε όλες τις χώρες;

Το DSM είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο αν και στην Ευρώπη χρησιμοποιείται επίσης το διαγνωστικό σύστημα του Διεθνούς Οργανισμού Υγείας ICD (International Classification of Diseases).

Σύμφωνα με τα νέα κριτήρια τι ποσοστό ατόμων που μέχρι τώρα διαγιγνώσκονταν στο φάσμα του αυτισμού θα υπάγονται στον γενικό όρο «Διαταραχή του Αυτιστικού Φάσματος»;

Σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα από επιστημονικές μελέτες δεν φαίνεται να υπάρχει σημαντική διαφοροποίηση στον αριθμό διαγνώσεων με τα νέα κριτήρια. Επίσης σύμφωνα με τις μέχρι τώρα δημοσιευμένες μελέτες φαίνεται ότι οι λανθασμένες διαγνώσεις είναι λιγότερες απ' ότι πριν.

Είναι θετικές αυτές οι αλλαγές;

Γενικά η επιστημονική κοινότητα θεωρεί ότι οι αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση. Τα νέα διαγνωστικά κριτήρια είναι σαφέστερα και απλούστερα από τα προηγούμενα. Επιπλέον η συμπερίληψη των αισθητηριακών δυσκολιών στα κριτήρια είναι χρήσιμη καθώς αρκετά άτομα με αυτισμό επηρεάζονται από αυτά τα προβλήματα στη καθημερινή τους ζωή. Ένα ακόμα θετικό στοιχείο είναι ότι τα νέα

Τι σημαίνουν οι αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια που επιφέρει το DSM-V;

διαγνωστικά κριτήρια δίνουν έμφαση στη περιγραφή μιας όσο το δυνατόν πλήρους εικόνας των δυσκολιών που αντιμετωπίζει το κάθε άτομο με αυτισμό.

Τι είναι η Διαταραχή Κοινωνικής Επικοινωνίας;

Αυτή εμφανίζεται για πρώτη φορά στο DSM. Θα δίνεται σε άτομα που παρουσιάζουν προβλήματα στην κοινωνική αλληλεπίδραση όπως και τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού, αλλά χωρίς τις στερεοτυπικές επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές. Η κατάσταση αυτή χαρακτηρίζεται από δυσκολίες στη λεκτική και εξω-λεκτική επικοινωνία που δεν οφείλονται σε νοητική υστέρηση και περιορίζουν την αποτελεσματική επικοινωνία, τις κοινωνικές σχέσεις και τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιδόσεις του ατόμου.

Υπάρχουν αντιδράσεις γι' αυτή τη νέα διαταραχή;

Παρόλο που τα νέα διαγνωστικά κριτήρια δεν βρίσκονται σε ισχύ για τόσο χρόνο ώστε να εξαχθούν επαρκή δεδομένα, επιστημονικοί και θεσμικοί κύκλοι (π.χ. National Autistic Society) πιστεύουν ότι στην πραγματικότητα η Διαταραχή Κοινωνικής Επικοινωνίας θα έπρεπε να αποτελεί διαγνωστική υποκατηγορία της Διαταραχής του Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) πάνω στη βάση της κλινικής και διαγνωστικής τους εμπειρίας. Το βασικό επιχείρημα είναι ότι κλινικά τα άτομα με δυσκολία στη κοινωνικότητα παρουσιάζουν και στερεοτυπικές συμπεριφορές, αλλά, ιδιαίτερα εκείνα με υψηλό δείκτη νοημοσύνης, μπορούν να τις «καλύπτουν».

Ο όρος «σύνδρομο Άσπεργκερ» θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται;

Για όσους έχουν λάβει ήδη τέτοια διάγνωση δεν αλλάζει τίποτα. Άλλωστε ο όρος παραμένει σε ισχύ στο διαγνωστικό σύστημα ICD που χρησιμοποιείται ευρύτατα στην Ευρώπη. Το πιθανότερο είναι ότι οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας θα συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τον όρο σύνδρομο Άσπεργκερ όπως και άλλους διαδεδομένους π.χ. ΥΛΑ, κατά την καθημερινή τους πρακτική.

Πως θα αλλάξει η διαδικασία της διάγνωσης;

Η νέα έκδοση του DSM θα είναι ένα αναθεωρημένο εργαλείο που μαζί με άλλα π.χ. ICD-10, DISCO (Diagnostic Interview for Social and Communication Disorders), ADI (Autism Diagnostic Interview) και ADOS (Autism Diagnostic Observation Schedule) χρησιμοποιείται από τους ειδικούς για τη συλλογή δεδομένων προκειμένου να προβούν σε διάγνωση. Τώρα ανάλογα με τα νέα κριτήρια θα διαφοροποιηθούν και τα υπόλοιπα διαγνωστικά εργαλεία. Θα πρέπει όμως να θυμόμαστε ότι ενώ τα διαγνωστικά κριτήρια αποτελούν τη βάση της διάγνωσης η προσωπική κλινική εμπειρία και κρίση του ειδικού είναι ζωτικής σημασίας.

Μήπως μετά από τις αλλαγές αυτές τα άτομα με αυτισμό, χάσουν κάποιες υπηρεσίες και υποστήριξη που μέχρι τώρα είχαν;

Επειδή όπως είπαμε πριν η κλινική εμπειρία του ειδικού είναι ο καθοριστικός παράγοντας κατά τη διαγνωστική διαδικασία όσα άτομα λαμβάνουν διάγνωση, ανεξάρτητα από το σύστημα διαγνωστικών κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκε, δικαιούνται ανάλογα με την περίπτωση ότι προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

Επίκειται αλλαγή και στο διαγνωστικό σύστημα ICD;

Τι σημαίνουν οι αλλαγές στα διαγνωστικά κριτήρια που επιφέρει το DSM-V;

Η τρέχουσα έκδοση του ICD είναι σχεδόν πανομοιότυπη με την προηγούμενη έκδοση 4 του DSM. Η επόμενη αναθεώρηση του ICD (ICD-11) προβλέπεται για το 2015. Είναι προφανές ότι ο Διεθνής Οργανισμός Υγείας θα λάβει υπόψη του το DSM-V καθώς η δηλωμένη πρόθεσή του είναι τα δύο διαγνωστικά συστήματα να είναι ευθυγραμμισμένα.

Πηγές: DSM – official site / NAS

Επιμέλεια – Μετάφραση: Σ. Μαγνήσαλης – Σ. Σαγιά

Επιστημονική επιμέλεια: Σ. Νότας

Η «ΑΥΤΙΣΜΟΣ – ΑΣΠΕΡΓΚΕΡ ΕΛΛΑΣ» εργάζεται ούτως ώστε το φάσμα του αυτισμού να γίνει κατανοητό και αποδεκτό από την ευρύτερη κοινωνία και ως εκ τούτου τα αυτιστικά άτομα να έχουν τη στήριξη που χρειάζονται για να απολαμβάνουν τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες κοινωνικοοικονομικής ενσωμάτωσης, που όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται, χωρίς διακρίσεις.